

A folyóirat megújítása, ahogy azt az Olvasó is tapasztalja, nem egyetlen lépésből áll. A lap dinamikusan változik, formálódik a szerkesztők, a szerkesztőbizottság, az olvasók ötletei alapján. Ennek a folyamatnak egyik eredményét adjuk most közre jelenlegi és jövőbeli szerzőink számára.

Szerkesztői csapatunk (*Albert-Lőrincz Enikő, Valkó Lili, Pál Krisztina, Takácsy Márta*) azon dolgozott, hogy a Pszichoterápiában megjelenő műfajokat egybegyűjtse, ezzel pedig jól követhető, átlátható szempontokat adjunk szerzőinknek.

Folyóiratunk mindhárom fő részébe (Tanulmányok, Műhely, Szakmai közélet) várunk publikálásra szánt írásokat. Az alábbiakban láthatják műfajaink sokszínűségét: a komolyabb elmélyedést igénylő munkák mellett bőven tere van friss, akár könnyed, személyes hangvételű írások beküldésének is. Ezek amellet, hogy izgalmas szakmai színtartalmak lehetnek a lapnak, reményeink szerint meghozhatják a kedvet és bátorságot a hosszabb lélegzetű munkák elkészítéséhez is.

Az alábbi ismertető jó kiindulást, vezérfonalat ad szerzőinknek a tanulmányok, egyéb írások elkészítéséhez, az ehhez való igazodás egyben le is rövidítheti a szerkesztési folyamatot.

A PSZICHOTERÁPIA folyóirat műfajai

A szerkesztőséghez beküldendő írásokat e-mail csatolásként kérjük a szerkesztoseg@pszichoterapia.hu címre.

TANULMÁNYOK

Általános szempontok

- ✓ A tanulmányokat Word formátumban (Times New Roman, 12-es méret, szimpla sorköz, balra igazítva) várjuk. Kérjük, ne alkalmazzanak semmilyen formázást! A formai követelményekről bővebben honlapunkon (www.pszichoterapia.hu) és a lap hasábjain a Szerkesztőségi közlemények rovatban tájékozódhatnak.
- ✓ Kérjük szerzőinket, hogy törekedjenek világos, egyszerű, magyaros fogalmazásra. Idegen fogalmat, kifejezést akkor használjanak, ha az feltétlenül szükséges. Helyesírás tekintetében a MTA előírásai az irányadók.
- ✓ A terjedelem **25000–45000 karakter** szóközökkel. A terjedelmi korláttól a szerkesztőség csak kivételesen tér el.
- ✓ A terjedelemben beleszámít a **150–250 szavas magyar és angol összefoglaló**, az irodalomjegyzék, valamint az esetleges ábra, táblázat.
- ✓ Az ábrákat, táblázatokat külön állományban kérjük csatolni, a szövegben jelölve azok helyét.
- ✓ A beküldött anyagokat lektori értékelés után közöljük. Az angol nyelvű összefoglalás nyelvi lektorálását a szerkesztőség biztosítja.
- ✓ Csak máshol még nem közölt tanulmány küldhető be; másodközlésre kivételes esetekben, előzetes szerkesztői egyeztetéssel kerülhet sor.
- ✓ A kéziratokat nem őrizzük meg.
- ✓ A PSZICHOTERÁPIÁ-ban megjelenő anyagok esetében a szerzői jogokkal a folyóiratot kiadó MentalPort rendelkezik.

1. Elméleti tanulmányok

a. Áttekintő tanulmány

Az áttekintő tanulmány egy-egy szakmai terület, módszer, kutatási kérdés, terápiás jelenség átfogó ismertetésére vállalkozik.

A tanulmány tekintse át, hoztak-e újat a szóban forgó kérdéskörrel kapcsolatos *elmélet*képzésben az utóbbi évek. Mutasson rá a dilemmákra, a nyitott kérdésekre, ellentmondásokra. A szerző(k) vetítsék előre a további fejlődési, továbbhaladási lehetőségeket, illetve azt, hol, miben lenne szükség területek közti párbeszédre.

Az áttekintő bemutatás tartalmazza a vonatkozó újabb *kutatások*at, azok eredményeit, ezek hiányában vegye számba, milyen korlátokba, nehézségekbe ütközik most a kutatás, melyek lennének a jövőbeni kutatások legfontosabb megfogalmazható kérdései, akár a terület, módszer, akár más szakmák irányába (például neurobiológia, szociológia).

A szerző(k) jelenítsék meg, milyen tendenciák jellemzik ma az irányzat, illetve a szakterület hazai és nemzetközi *gyakorlatát*, határozzák meg az irányzat által képviselt terület helyét a segítő foglalkozások között. A tanulmány vegye számba, hol tűnik kielégítőnek a terület, irányzat stb. alkalmazása, s hol kellene erőteljesebben jelen lennie, milyen problémákkal birkózik leginkább a gyakorló terapeuta.

Végül essen szó arról, mi jellemzi a *képzést*, mi az, amiben a képzés megfelelő, s miben lenne szükség változásra.

b. Elméleti tanulmány

A *bevezető rész* tartalmazza azt az elméleti tézist, amit a szerző ki kíván fejteni, valamint a témaválasztás indoklását.

A *téma tárgyalás*ában jelenjen meg, hogy az elméleti kérdés hogyan kapcsolódik más elméletekhez, mi adja időszerűségét, újdonságát. A szerző mutassa be, mi támasztja alá elméleti álláspontját, melyek a vitatott szempontok, valamint, hogy hogyan jelenik meg az adott téma a tudományterület reprezentatív képviselőinél.

A tárgyalt elméleti kérdés és a gyakorlat kapcsolódási pontjai jelenjenek meg a tanulmányban. Ha van rá lehetőség, a szerző illusztrálja álláspontját példával vagy esetvignettával.

c. Történeti tanulmány

A szerző határolja be azt a periódust, amit keretként választott. A tanulmány tartalmazza a téma folyamatszerű, a választott szempont szerint rendszerezett bemutatását. Bontsa ki a témát történetiségében, rámutatva a kulcskérdésekre, a fordulópontokra, a periódusonkénti sajátosságokra. Lehetőség szerint mutasson rá a téma időszerűségére.

d. Esszé tanulmány

A szerző járjon körül valamilyen szakmai kérdést, gondolatot, személyes stílusban fejtse ki arról álláspontját. Mutassa be a témájával kapcsolatos álláspontokat, s az azokat alátámasztó tényeket. Ismertesse a vélemények különbségeit és közös pontjait. Foglalja össze az eddigi véleményeket és tegye világossá saját elgondolásait, indokolja meg azokat.

e. Kincsház

Egy nehezen elérhető vagy a szakma szempontjából nagyon fontos, már régebben is megjelent tanulmány újraközlése, megőrizve az eredeti formát, szerkezetet.

2. Kutatási tanulmányok

a. Empirikus vagy kvalitatív kutatás

Ezen műfajú írások témája lehet empirikus kutatás, szakmai felmérés, vizsgálat, egyedi esetek összehasonlítása.

A **bevezetés** ismertesse a kutatás alapkérdéseit: a téma szakmai fontosságát, időszerűségét, a használt fogalmak értelmezését, a témára vonatkozó eddigi kutatási eredményeket és fontosabb elméleti megközelítéseket.

A **módszertani rész**ben írja le a kutatási célt, a hipotézis(ek)e)t, a kutatási kérdéseket és a kutatás stratégiáját. Jelezze, ha a kutatási tervet etikai bizottság jóváhagyta.

Tájékoztasson az alkalmazott módszerekről/eszközökről, és nyújtson információt a vizsgálati személyekről.

Az **eredményeket** ismertető rész tartalmazza az adatok mennyiségi és minőségi elemzését és értelmezését, mutasson rá a kutatás eredetiségére, térjen ki a hiányosságokra, valamint a tudományos és gyakorlati felhasználhatóságra.

A **megvitatás**ban kapjon helyet az eredmények összegzése és a következtetés. A záró részben ajánlott visszautalni a vizsgálat céljának teljesítésére, a hipotézisekre adott válaszokra.

b. Kutatási beszámoló

A szerző röviden ismertesse az adott kutatás eredményeit kivonatossan, bővebb értelmezések nélkül. Szerkezetében kövesse a kutatási tanulmány felépítését: fogalmi keret, cél, kutatás mente, módszertan, eredmények és ezek elméleti, illetve gyakorlati haszna.

c. Kutatási előtanulmány

Az előtanulmány tartalmazza – az átfogó jellegű kutatást megelőző – kiinduló helyzet összegzett leírását. Az előzetes adatgyűjtés tükrében adjon tájékoztatást a terület sajátos kérdéseiről, mutasson rá a legégetőbb kérésekre, adjon irányt a további kutatáshoz. Struktúrája nagyrészt követi a kutatási tanulmányok menetét. Az alkalmazott módszertan bemutatása ebben az esetben is szükséges.

3. Gyakorlathoz kötődő tanulmányok

a. Módszertani tanulmány

Írányzat, módszer, szakterület egy-egy aktuális kérdésének, sajátos technikájának, dilemmájának, sajátos működési egységének bemutatása.

A tanulmány járja körül a felvetett kérdéshez kapcsolódó elméleti keretet, szemléltesse a bemutatni kívánt módszert, módszertani kérdést egy-egy esetvignettával. A szerző(k) fejtsék ki saját álláspontjukat a kérdéssel kapcsolatban, melyet szintén esetpéldákkal támasszanak alá. Tekintsék át – amennyiben vannak – az adott kérdéskörben megfogalmazott egyéb meglátásokat, tapasztalatokat akár saját módszerükben, akár más módszerek koncepcióiban.

b. Esettanulmány

Az esettanulmány témája lehet klinikai eset, terápiás, tanácsadói, illetve osztályos működés bemutatása. Derüljön ki a tanulmányból, hogy az eset vagy esetrészlet milyen elméleti, módszertani témát, kérdést, dilemmát érint. A szerző mutassa be a terápia/tanácsadás kereteit és a munka folyamatát. Egyértelműen derüljön ki az alkalmazott módszer, a terápiás/tanácsadási forma és elrendezés. Egyértelműen jelenjen meg az eset intézményi, illetve egyéb kontextusa, a terápia, illetve tanácsadás célja, dinamikája.

Esetrészlet ismertetésekor röviden és egyben érthetően jelenjen meg az a folyamat, amelynek egy részét mutatja be a szerző. Teljes folyamat esetén: (1) az ismerkedés fázisának

jellegetességei, a bekerülés körülményei, a kapcsolatfelvétel sajátosságai. (2) A terápiás/tanácsadási fázisban a kritikus pont és kezelési módozatai, fordulópontok, a technikai részletek elemzése, a hatótényezők vizsgálata. (3) A lezárás sajátosságai, a kapcsolat értékelése.

Lehetőség szerint – befejezett terápiáknál feltétlenül – szerepeljen katamnesztikus adat. Kérjük a szerzőket, az ismertett eseteknél feleljenek meg az etikai kívánalmaknak, gondoskodjanak az anonimitásról és rendelkezzenek az érintettek hozzájárulásával az esetközléshez.

c. A gyakorlat kérdései

Az alaposabb szakirodalmi háttér bemutatását mellőzve a szerző jelenítse meg, hogyan alkalmaz egy terápiás módszert, eszköztárat a gyakorlatban. Szemléltessen egy érdekesnek, fontosnak tartott terápiás, tanácsadói dilemmát, jelenséget, járja körül a tapasztalatain alapuló megoldási lehetőségeket. Esetvignettákon keresztül érzékeltesse a bemutatni kívánt módszertani eszköztárat, világítsa meg a dilemmát.

MŰHELY

1. „Így dolgozunk mi...”

A szerző mutassa be a választott pszichológiai módszerre épülő munka egy egységét (pl. terápiás, konzultációs óra vagy egy fontos – akár több ülésen átívelő – folyamat) részletesen, szemléltetve saját munkamódját. Tegye követhetővé, hogy az adott egység hogyan illeszkedik a munka egészébe. Adja meg a kereteket: milyen terápiás rendszerben történik a kezelés, milyen elméleti koncepció szerint dolgozik, mi az eljárásmódja, a beavatkozás célja, technikája. Írja le, hogy mi történik a kiragadott munkaegységben és azt is, hogyan értelmezi, vagyis, hogy mit, hogyan, miért csinál. Jelenítse meg terapeutaként/csoportvezetőként/tanácsadóként stb. megélt érzéseit, gondolatait, intervencióit.

Mutasson rá a nehézségekre, dilemmákra, reflektáljon önmagára. Mutassa be érdemben egy-két ülés menetét, beleértve azt is, hogy mikor mit mondott, lépett, arról magában hogyan gondolkodott, intervencióiban mi mozgatta. Az instrukciónak megfelelően a páciensről, annak történetéről, problematikájáról csak minimális, a legszükségesebbnek tartott információ kerül közlésre.

Fontos, hogy mindez az etikai kívánalmak figyelembe vételével történjen.

A tanulmány kapcsán felkért hozzászólók fejthetik ki gondolataikat, saját módszerükből fakadó meglátásaikat, mi hasonlítana, mi térne el.

2. Műhelytanulmány

Elméleti vagy kutatási munka kidolgozási fázisában készült rövidebb beszámoló, bemutatás. A tanulmány nem esik át a kettős lektorálás folyamatán. Ugyanakkor a folyóirat szerkesztési elvei és szempontjai alapján a szerkesztőség javasolhat módosításokat benne.

3. Műhelybemutatás

Mutassa be a terápiás vagy tanácsadó műhely (munkacsoport, közösség) működését, annak alapelveit, keretét, célját. Terápiás példákkal (legalább esetvignettákkal) illusztrálja a tevékenység hatékonyságát is. Szemléltesse a munkamódot, amelyben a bemutatni kívánt műhely szakemberei dolgoznak, mind a klienseik/pácienseik tekintetében, mind pedig az együttműködés vonatkozásában. Helyezze konceptuális keretbe a működést. A műhely értékelésekor a saját tevékenységet vesse össze a megfelelő irodalmi forrásokkal, hasonló

közösségek eredményeivel (nem elegendő tehát csupán leírást adni a műhely munkájáról, az értékelés, összehasonlítás, a működés elemzése alapvető része a bemutatónak).

4. Egyesületi sarok

A rovatban az egyesületeknek lehetősége nyílik arra, hogy olyan írásokat jelentessenek meg, amit az adott egyesület jónak, érdekesnek, fontosnak tart. Nem átfogó írásokat várunk, hanem olyanokat, melyek a módszer világának valamilyen szeletét mutatják be, legyen az a nemzetközi szintér vagy a hazai gyakorlat egy kevésbé ismert részlete, egy újítás, új kezdeményezés bemutatása. Az írások legyenek aktuálisak, szakirodalmi hivatkozásokat, idézeteket annyiban tartalmazzon, amennyiben az segíti az adott kérdéskör, problémafelvetés bemutatását.

A tervezhető terjedelem 4000–7000 karakter.

SZAKMAI KÖZÉLET

1. Hozzászólások

Általános szempontunk, hogy az ide tartozó műfajokban a *szerző személyes véleményét*, álláspontját várjuk és bátorítjuk. A szerkesztőséghez küldött írásokat megjelentetésre szántként kezeljük. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a szerző a szerkesztőségnek küldje meg az anyagot. Ne küldje el azt előzetes véleményezésre a vitában, hozzászólásban stb. érintettnek – ahogy például egy konferencián elhangzó hozzászólást is egyszerre hallja a publikum és az előadó.

Bizza a szerkesztő megfontolására, hogy mikor, milyen menetben, milyen kéréssel vonja be az érintettet (például egyidejű válasz lehetőségével vagy – egy hosszabb vita során – lezáró, összefoglaló válasz lehetőségével).

A felsorolt műfajokat csak technikailag szerkesztjük, a tartalom a szerző felelőssége.

a. Vitaindítóval kezdett viták

A vitaindító lehet vitára beküldött javaslat; olyan írás, állásfoglalás, amelyet a szerkesztőség a széles szakmát érintőnek, vitára alkalmasnak gondol; szerkesztőség által kiemelt kérdés. A vitát egy szerkesztő gondozza.

Terjedelme 2000–5000 karakter.

A vitához – többnyire induláskor – a szerkesztőség előre felkér néhány hozzászólót. Ilyenkor közöljük, hogy a felkérést milyen megfontolással (terület, szakmai helyzet stb.) tettük, s hogy milyen kérdéseket fogalmaztunk meg a felkért hozzászólók felé. A vitához a felkérteken túl szívesen várunk és fogadunk további hozzászólókat. A hozzászólásban jelenjen meg a szerző személyes véleménye, tapasztalata, elgondolása; kapcsolódjon a vitaindítóban felvetett kérdésekhez. Ne használjon irodalmi hivatkozásokat; ha más szerzők elgondolására utal, azt is a saját véleményéhez kapcsoljon tegye, kerülve a tekintélyelvűséget.

A hozzászólások terjedelme 500–3000 karakter.

b. Tanulmányhoz, egyéb megjelent íráshoz írt hozzászólás

Az ilyen típusú hozzászólások a lapban megjelent tanulmányhoz fűzött kiegészítések, esetleg kritikai észrevételek. Tekintettel arra, hogy ezen írásokban a személyes vélemény, tapasztalat mellett szakmaelméleti szempontok is hangsúlyosan vannak jelen, szükséges lehet az irodalmi hivatkozások szerepeltetése. Kérjük a szerzőket, hogy maximum 5 hivatkozást szerepeltessenek írásukban, melyek mondanivalójuk alátámasztásának fontos kiegészítői. A szerkesztőség ezen írásokat közlésre szántként kezeli és kéri a szerzőket, bízzák a szerkesztőre, hogy az írásukban megszólított tanulmány szerzőt milyen menetben

vonja be a válaszadásba. A tanulmányokhoz érkező hozzászólásokat a TANULMÁNYOK rovatban közöljük.

Terjedelmük 5000–9000 karakter.

c. Körkérdések

Általában a szerkesztőség által megfogalmazott szakmai gyakorlati, szervezési kérdések, amivel a téma érintettjeinek teljes körét vagy reprezentánsait keressük meg – így gyakran a szakegyesületeket, egyetemi szervezeteket.

Szerkezetében ide sorolható az etikai példa sorozat is, amikor különböző helyzetű szakembereket kérünk fel válaszolásra.

Bár a körkérdések a válaszokkal önmagukban komplettek, hozzájuk is szívesen várunk hozzászólást, reflexiót, amit így egy későbbi számban közlünk.

A hozzászólások terjedelme 500–3000 karakter.

d. Beszámolók konferenciákról, szakmai eseményekről

Elsősorban szakmai konferenciákról, eseményekről várunk beszámolókat. Egy beszámoló vonatkozhat az egész eseményre, de szólhat annak egy részéről is. A szerző gondoljon arra, hogy egyszerre olvassák a beszámolóját olyanok, akik jelen voltak a rendezvényen, és olyanok, akik nem voltak ott, s akik számára akár teljesen ismeretlen, idegen a terület. A beszámoló legyen ezért informatív, ugyanakkor személyes, olvasmányos, s tükrözze vissza a szerző értékelését a rendezvényről. Egy rendezvényről befogadunk több beszámolót is, ha azok nem egymást ismétlik. Előnyös, ha a szerző kerül a formális hálálkodást, s a tekintélyeket is a bemutatott teljesítmény alapján kezeli.

A beszámoló terjedelme 1500–4000 karakter.

e. Interjúk

Többnyire a szakma elismert képviselőinek munkásságát, kurrens kérdések feltárását, szakegyesületek működésének bemutatását, a hazai szakmai protokollokban újak számító munkamódok bemutatását célzó műfaj. Általában a szerkesztőség tagjai készítik, előzetes szerkesztőségi egyeztetést követően. Az interjúk szövegén utólag nem változtatunk, az interjúban elhangzottak kerülnek – technikai – szerkesztésre.

Az interjúk terjedelme 6000–15000 karakter.

2. Könyvismertetés

A recenzió témája egy mű bemutatása és értékelése. Célja a figyelem felkeltése, az olvasóközönség tájékoztatása, a lényegi információk áramoltatása a szakmai közéletben. *A könyv és a kiadás leírása tartalmazza:*

a mű szerzőjének / szerkesztőjének nevét

a mű címét, idegen nyelvű könyv esetében a cím pontos fordítását, a fordító nevét, megjelenésének évét, kiadóját, a kiadó városának nevét, terjedelmét, árát

ISBN számát

A **bevezetés**ben a recenzens kitérhet a szerző(k), szerkesztő(k) rövid szakmai bemutatására, a mű előzményeinek ismertetése (akár a téma, akár a szerző szempontjából), a mű témájának fontosságára, aktualitására, valamint arra, hogy része-e a kötet valamilyen sorozatnak.

Az **ismertetés** tartalmazza a mű szerkezetét (például a tartalomjegyzék alapján: milyen témakörökkel foglalkozik a könyv, milyen sorrendben teszi ezt, mi a fejezetek sorrendjének logikája), és a mű jellemző szemléletmódját, főbb gondolatait, megállapításait.

A *mű értékelése* tartalmazza a recenzens személyes véleményét az írásról és/vagy a mű összevetését a szakirodalom adataival, eredményeivel. Érdemes a bemutatott könyvet összevetni a témához fellelhető magyar szakirodalommal.

Az ismertetés végén a recenzens foglalja össze a főbb gondolatokat, s jelölje meg a szakmai célközönséget.

A könyvismertetés *a szerző véleményét* tükrözi. Kérjük, hogy *ne használjon* irodalmi hivatkozást. A *mű ismertetése* általában nem értékelő, hanem *leíró jellegű*, de elfogadott a bemutatás és az értékelés együttes tárgyalása is.

A szöveg javasolt terjedelme 2500–5000 karakter.

3. Olvasói levelek

Irodalmi, színházi, filmszínházi, zenei levél.

Az olvasói levelek egy-egy irodalmi, zenemű, színházi előadás, film személyes hangvételi bemutatása. Célja elsősorban annak az élménynek a megragadása, amit a szerző a mű/darab „befogadása” közben megélt. A szerző lélektani témájú gondolatait vesse papírra, melyek benne a mű olvasása, hallgatása, nézése alatt megfogalmazódtak.

Az írások terjedelme 3000–5000 karakter.